

Medvěd ušatý v Čitvánu – nové expozici v ostravské zoo

Vážení přátelé a příznivci Zoo Ostrava,

držíte v rukou podzimní číslo časopisu, který naše zoologická zahrada vydává již pátým rokem. Díky finanční podpoře Ministerstva životního prostředí České republiky mohla v tomto roce vyjít dokonce čísla dvě – jarní a podzimní. V tomto podzimním čísle Vám přinášíme informace nejen o těch nejdůležitějších novinkách, které se během roku v naší zoo udály, ale i další zajímavosti ze života, resp. chodu zoologických zahrad.

Rok 2010 bych si dovolil nazvat rokem otvírání nových expozic, rokem, který naši zoo posunul významným směrem dopředu. Po dlouholetém úsilí se konečně podařilo téměř vyřadit z provozu nejstarší stavbu ostravské zoo – betonové výběhy pro medvědy. Tuto naprosto nevyhovující a zastaralou stavbu z 60. let minulého století nahradilo moderní chovatelské zařízení s názvem Čitván splňující přísné podmínky současného chovu zvířat v lidské péči. Čitván obývají medvědi ušatí společně s opicemi hulmany posvátnými, ale návštěvníci se zde mohou těšit i na další zvířata. Staré výběhy, ve kterých zatím zůstává 30letá samička medvěda sýrského a pár nosálů červených, jsou určeny k demolicí. Na jejich místě v budoucnu vyroste moder-

ní chovatelský komplex pro tučňáky a tuleně. Dalšími novými expozicemi jsou dvě velké voliéry pro orly mořské a orly skalní. Rekonstrukcí a rozšířením prošly i výběhy s domácími zvířaty.

Kromě nových expozic byla také dokončena rozsáhlá stavba v zázemí zoologické zahrady, která i přesto, že zůstává skryta před zraky návštěvníků, je pro provoz zahrady velmi důležitá a potřebná. Jedná se o dostavbu technického zázemí dendrologického oddělení, která zahrnuje mimo jiné výstavbu moderních pěstebních skleníků, kotelny na biomasu či zařízení na výrobu štěpků.

Velká většina všech nových expozic i dalších staveb byla financována z prostředků zřizovatele zoo, statutárního města Ostrava, a to v celkové výši bezmála 130 mil. korun.

Celý letošní rok je rovněž ve znamení intenzivních příprav na porod dvou našich samic slona indického. Držte prosím spolu s námi slonicím palce, aby oba porody dopadly dobře. Byl bych nesmírně potěšen, kdyby se v příštím čísle Čolka objevila ona radostná novina, totiž narození první sloních mláďat u nás.

Přeji Vám příjemné a inspirativní čtení!

Petr Čolas, ředitel zoo

Akce v zoo

- 18. prosince Strojení stromčeků
- 19. března Jaro v zoo – zahájení komentovaného krmení zvířat
- 3. dubna Den ptactva – volný vstup pro návštěvníky s ptačím příjmením
- 17. dubna Den Země – program na ekologické téma
- 1. května May Day – zachraňme lidoopy
- 1. června Den dětí – pohádková zoo pro děti

Kampaň EAZA na ochranu lidoopů

V září letošního roku byla Evropskou asociací zoologických zahrad a akvárií vyhlášena nová kampaň věnovaná tentokrát lidoopům. V tomto a příštím roce bude tedy většina akcí pořádaných ostravskou zoologickou zahradou zaměřena na problematiku ohrožení a ochrany šimpanzů, goril, orangutanů a také gibbonů, kteří mezi skupinu lidoopů rovněž patří. Více se o kampani a možnosti zapojení se do aktivit dočtete na str. 5.

SPOLUPRÁCE ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

Posláním moderních zoologických zahrad je mimo jiné přispívat k zachování biologické rozmanitosti, a to chovem ohrožených druhů, resp. odchovem mláďat těchto druhů. Cílem tohoto snažení je udržet v lidské péči záložní populaci a to pro případ, že by u daného druhu došlo ve volné přírodě k úplnému vyhubení.

Abyste naše úsilí bylo úspěšné, je velmi důležitá vzájemná spolupráce mezi ostatními zoologickými zahradami, a to nejen v rámci České republiky a Slovenska, ale rovněž v rámci Evropy, nezávadka i celého světa.

Zoologické zahrady jsou sdruženy v mezinárodních organizacích, které spoluprací zoo při záchranných odchovech ohrožených druhů zvířat zaštiťují. V Evropě je to Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA – European Association of Zoos and Aquaria), na světové úrovni pak Světová asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA – World Association of Zoos and Aquaria). Naše zoo je členem obou těchto prestižních sdružení a podílí se na několika desítkách záchranných projektů.

V rámci EAZY jsou u druhů vzácných či obtížně chovatelných zavedeny dva typy záchranných projektů. Prvním je Evropský záchranný program (EEP). Takový program je spravován volným týmem složeným ze zástupců těch zoologických zahrad, které mají s chovem daného druhu nejlepší výsledky. V čele takového týmu stojí koordinátor. Ten vydává doporučení k přesunům zvířat mezi jednotlivými zahradami tak, aby byla zachována co největší genetická rozmanitost v rámci evropské populace daného druhu. Nutno podotknout, že si

zoologické zahrady v rámci těchto programů poskytují zvířata zcela zdarma. V žádném případě se tedy nejedná o obchod se zvířaty. Mimoto vydává koordinátor i Rady pro chovatele, které obsahují nejen vhodná doporučení, ale zohledňují i otázky etické a pohody chovaných zvířat. Kromě toho zajišťuje i koordinaci na mezinárodní úrovni tzn. spoluprací se zoologickými zahradami na celém světě a zejména s ochrannými institucemi, které se přímo účastní záchrany daného druhu v místě jeho původního výskytu v přírodě.

Druhý program nazvaný Evropská plemenná kniha (ESB) má pouze koordinátora, který sestavuje plemennou knihu a může vydávat doporučení pro udržení genetické rozmanitosti evropské populace jím spravovaného druhu.

Na cedulkách zvířat, jež jsou zahrnuta do Evropského záchranného programu nebo je o nich vedena Evropská plemenná kniha, najdete následující značky:

Zoologická zahrada v Ostravě je zapojena do několika desítek programů EEP a ESB, přičemž přímo koordinuje ESB program pro hrocha obojživelné (*Hippopotamus amphibius*). O konkrétní spolupráci v rámci těchto programů pojednávají další články tohoto vydání podzimního Čolka.

Celoevropská spolupráce řízená Zoo Ostrava – ESB hrocha obojživelného

V závěru roku 2006 byla Zoologická zahrada Ostrava oficiálně pověřena vedením programu ESB (Evropská plemenná kniha) pro hrocha obojživelného (*Hippopotamus amphibius*). Znamenalo to ocenění odborných aktivit a dovedností ostravské zahrady v evropském kontextu. Počínaje rokem 2007 zpracovává naše zoo plemennou knihu, kterou každoročně vydává. Aby to mohlo být realizováno je zapotřebí spolupráce s řadou lidí i institucí po celé Evropě. V současné době probíhá intenzivní komunikace s více než 70 zoologickými zahradami ve 20 evropských státech. Klíčová je v tomto směru komunikace s vedoucím Skupiny poradců pro hrochy a tapíry Dr. Bengtem Holstem s dánské Kodaně a Dr. Beatrice Steck ze Zoo Basilej ve Švýcarsku.

Od roku 2008 navíc spolupracujeme přímo i s držitelem plemenné knihy hrocha obojživelného pro Severní Ameriku, Johnem Davisem ze Zoo Riverbanks (USA) a od roku 2009 i s Tineke Nielsen-Joustra ze Zoo Auckland (Nový Zéland), která zajišťuje totéž pro australskou oblast. Díky tomu známe rodokmeny hrochů ve všech těchto oblastech a můžeme evropský program a jeho výsledky porovnávat s dalšími oblastmi ve světě. Celkově je možné například říci, že evropský program je méně restriktivní než oba dva ostatní. Na druhou stranu v severoamerických zahradách se hroši dožívají delšího věku, než je tomu u nás v Evropě.

Počínaje rokem 2006 vystupuje ostravská zoo (jako jedna z mála českých zoologi-

ckých zahrad) aktivně i na každoročních konferencích evropské asociace zoologických zahrad a akvárií, kde prezentuje změny a novinky týkající se chovu hrochů v Evropě.

Je třeba zmínit i skutečnost, že od roku 2009 jsme byli ústředím EAZY pověřeni k vydávání doporučení přesunů hrochů v rámci Evropy. Od té doby navrhla ostravská zoo již téměř 10 různých přesunů hrochů, např. z Paříže (Francie) do Hannoveru (Německo), z Dublinu (Irsko) do Whipsnade (Velká Británie), z Katovic (Polsko) do Pešti (Maďarsko) anebo Bewdley (Velká Británie) do Varšavy (Polsko). Některé již byly realizovány a další by měly být uskutečněny v nejbližší době.

Odchov mláděte orlosupa bradatého

Konkrétní pomocí zoologických zahrad a nápravou škod způsobených přírodě lidskou činností je vypouštění jedinců odchovaných v lidské péči. Tímto způsobem je možné posílit divoké populace volně žijících zvířat. Zoo Ostrava je zapojena do několika takových

Před převozem do pražské zoo bylo mládě orlosupa několik dnů krmeno pracovníky naší zoo

repatriačních projektů. Jedním z nich je Návrat orlosupa bradatého do Alp. Od roku 2009 se podařilo poskytnout celkem tři mláďata tohoto impozantního dravce pro vypuštění ve Francii a Švýcarsku.

V ostravské zoologické zahradě jsou dva chovné páry orlosupů, přičemž jeden z nich se o své mládě doposud pečlivě staral. Celkem odchovával již dvě mláďata, první (samička) v roce 2009, což bylo vůbec první odchované mládě v naší zoo, druhé (samec) v letošním roce. Obě mláďata byla vypuštěna ve francouzských Alpách.

V případě druhého páru orlosupů se jedná o méně zkušené ptáky. V minulých letech už sice samička snesla vejce, ale odchov mláděte se u nich zatím nezdařil. Z jednání s koordinátorem chovu orlosupů však vyplynulo, že je s ohledem na cenné geny rodičů potřebné, aby se odchovával potomek i tohoto páru. Abychom tedy zaručili úspěšný odchov, odebrali jsme tomuto páru vajíčko krátce po snesení. Bylo ověřeno, že je oplozené a poté uloženo do umělé líhně.

U jedinců určených pro vypuštění do volné přírody, ale i u většiny ostatních druhů v zoologických zahradách je velmi důležité, aby odchov mláďat probíhal pokud možno přirozeně, tedy vlastními rodiči, příp. náhradními pěstouny téhož druhu. Člověk by do výchovy neměl nijak zasahovat, aby si na něj zvířata nevytvořila vazbu. Po dobu, co se vajíčko s malým orlosupem inkubovalo, jsme tedy museli pro mládě najít náhradní pěstouny. A ti se našli v pražské zoologické zahradě. Tamní pár orlosupů bradatých má za sebou již několik úspěšných odchovů a toho času vlastní mládě neměl. Několik dnů po vylíhnutí bylo tedy mládě převezeno do Prahy. Nakonec o něj příkladně pečoval pouze samec z pěstounského páru, jelikož samička mezitím ztratila o hnízdění zájem. Poté co mládě dorostlo, bylo odvezeno na vypouštěcí lokalitu v oblasti centrálního Švýcarska a po několika týdnech vypuštěno do volné přírody.

Plameňák růžový mezi plameňáky kubánskými, resp. plameňák kubánský mezi plameňáky růžovými

Skupina plameňáků kubánských se v ostravské zoologické zahradě již několik let úspěšně rozmnožuje. Každoročně se chovným pářím podaří odchovat několik mláďat. V tomto roce byl odchov ozvláštěn tím, že jedno z mláďat patřilo plameňákům růžovým. Jak se to stalo?

V hejnu ostravských plameňáků sedělo na vejcích více párů, byť ne všechna snesená vajíčka byla oplozena. Nicméně i když nebylo vajíčko určitého páru oplozené, vyměnili jsme jej za podkladek, aby ptáci neztratili o hnízdění zájem. V případě, že by jiný pár naopak své oplozené vejce opustil, mohli by náhradní pěstouni v inkubaci i následné péči o vylíhlé mládě pokračovat.

A taková situace nastala, ne však u nás, nýbrž v pražské zoo v tamním hejnu plameňáků růžových, kde bylo více oplozených vajec než sedících ptáků. A tak nás kolegové z Prahy požádali o pomoc. Tentokrát se tedy převázelo z Prahy do Ostravy ještě nevyklubané vejce a ve vhodný okamžik se vyměnilo jednomu sedícímu páru místo podkladku. V tomto případě se náhradními pěstouny

stali příslušníci jiného, ale blízce příbuzného druhu plameňáka, u něhož se péče o mláďata nikterak neliší.

Shodou okolností se pak jedno z oplozených vajíček našich plameňáků vykutálelo z hnízda. Jelikož ale nebylo jisté, kterému páru patří a žádní ptáci o něj nejevili zájem, bylo prozatím umístěno do umělé líhně. Bohužel už ale nebyl ve skupině další pár, který by seděl na podkladku a který jsme mohli pro náhradní inkubaci využít. Proto jsme požádali pro změnu my o pomoc Zoo Zlín, která chová skupinu plameňáků růžových, a mezi kterými takový pár byl. Vejce bylo tedy převezeno a podloženo náhradnímu rodičovskému páru plameňáků růžových.

Obě mláďata se vylíhla, o obě se jejich pěstouni pečlivě starali a v Ostravě a ve Zlíně tak nastala zvláštní situace: v hejnu plameňáků kubánských v Zoo Ostrava je mládě plameňáka růžového ze Zoo Praha a naopak v hejnu plameňáků růžových Zoo Zlín je jeden plameňák kubánský ze Zoo Ostrava. Až obě mláďata dorostou a osamostatní se, vrátí

Plameňáci kubánský krmí několik měsíců svá mláďata kašovitým sekretem z volete

se zpět do svých domovských zoologických zahrad, příp. poputují v rámci záchranných programů do jiných zoo, aby se zapojila do další reprodukce.

*Šárka Kalousková, pracovníce výukového centra
Jan Pluháček, vědecký pracovník*

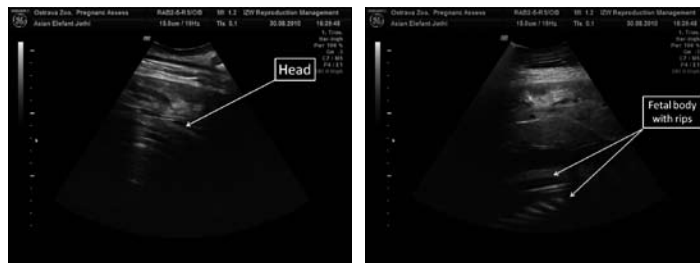
Čekáme sloní mláďata

O březosti našich dvou slonic Johti (43) a její dcery Vishesh (13) jsme informovali již v předchozích číslech. Vzhledem k délce březosti slonů tak můžeme učinit ještě i v tomto čísle. Sloní samice bývají březí až dva roky, resp. 630 dní. Termín porodů našich slonic je podle propočtů stanoven na 8. března 2011 u Johti a na 22. března u Vishesh, přičemž u Vishesh, coby prvoroďičky, by mohl nastat již koncem tohoto roku.

Obě samice se dlouhodobě na porod připravují. O jejich předrodním cvičení jsme psali v jarním čísle našeho časopisu. Jedná se o pravidelné navykání slonic na uzavírání řetězů pro případnou fixaci při samotném porodu a odebírání moči pro stanovení hladiny hormonu progesteron. Kromě toho podstoupila Johti na konci srpna tohoto roku navíc sonografické vyšetření, během něhož byly mimo jiné pořízeny i první snímky slůněte.

Mimořádné vyšetření prováděli odborníci z vědeckého pracoviště Leibniz-Institut für Zoo- und Wildtierforschung (IZW, Leibnizův institut pro výzkum zvířat) v Berlíně. Vše probíhalo za plného vědomí samice, jelikož Johti je jako jediná z našich slonů zvyklá na přímý kontakt s člověkem. Nicméně byla uvázaná na řetězech tak, jak bude i u samotného porodu.

O jaké vyšetření se jednalo? V podstatě šlo o stejnou proceduru, jakou podstupují i nastávající lidské maminky – sonografii, kterou se kontroluje průběh těhotenství a sleduje růst plodu. Byť Johti porodila již několik mláďat, sonografické vyšetření zažila poprvé. Trvalo něco přes půl hodiny a Johti ho snášela v naprostém klidu. Z vyšetření (vnitřně přes konečník a zvenku přes břišní stěnu) sice nevy-

Sonografické snímky sloního mláďete

plynulo, zda se jedná o holku či kluka, nejdůležitější ovšem je, že mláďe je v pořádku!

Vishesh vyšetření nepodstoupila, pouze mu přihlížela. U slonů, stejně jako třeba u lidoopů a dalších sociálně žijících zvířat, se mladší jedinci učí mnohým věcem v průběhu svého života pozorováním těch starších. Mladá Vishesh tak viděla, že zákrok nebyl pro Johti nijak nebezpečný a že jednou, když bude potřeba provést i u ní, se také nechá tímto způsobem vyšetřit.

Přípravy se týkají nejen slonic samotných, ale rovněž jejich ošetřovatelů a dalších pracovníků zoo, kteří získávají cenné informace a zkušenosti od kolegů ze zahraničních zoo, kde nepatří narození slůnět k tak ojedinělým záležitostem, jako právě v České republice.

Porod sloních samic je velmi riziková a v České republice velmi ojedinělá záležitost, živé mláďe se zde zatím nenarodilo. Pokud se podaří, bude to pro nás samozřejmě obrovská událost. Pak se o sloních mláďatech bezesporu dočtete i v příštím čísle Čolka.

Novinky a další informace o našich slonech najdete aktuálně ve „Sloním deníku“ na webových stránkách www.zoo-ostava.cz.

Dočkáme se i lvích mláďat?

Speciální vyšetření odborníků z berlínského institutu IZW podstoupila nejen slonice Johti, ale také pár lvů indických. V jejich případě ale nebyla důvodem kontrola průběhu březosti. Oba lvi – samec Sohan a samice Asha – sice tvoří v ostravské zoologické zahradě od roku 2006 harmonický pár a pravidelně se páří, mláďat jsme se však od nich zatím nedočkali. Přitom je jeho chov, resp. odchov mláďat v lidské péči naprosto klíčový, jelikož lev indický je jedním z nejvíce ohrožených poddruhů lva. V současnosti se vyskytuje pouze v rezervacích Gir Forest a Mitiala v západoindickém státě Gudžarát, kde přežívá posledních asi 350 jedinců. Je na pokraji vyhynutí zejména v důsledku pytláctví a úbytku přirozeného prostředí. Od 90. let 20. století je v několika evropských zahradách chována čistokrevná populace indických lvů a v roce 2006 se tedy do snahy o záchranu tohoto jediného asijského lva zapojila i naše zoo, když získala Sohana a Ashu. Bohužel se zatím nepodařilo odchovat mláďata.

Předpokládali jsme, že problém může být na straně Sohana, protože neplodnost samců těchto lvů je to poměrně častý jev. Nicméně kolegové z IZW při vyšetření obou zvířat nakonec zjistili, že Sohan je v pořádku a že problém je na straně Ashy. Na obou vaječnicích má naše samička cysty, které způsobují neprůchodnost vejcovodů, a tím jí zabráňují zabřeznout. Jedinou možností by v tomto případě bylo umělé oplodnění. Takový zákrok u lvů ovšem zatím nikdo neprováděl, navíc by to byla velmi nákladná, ale hlavně riskantní záležitost. O situaci jsme tedy informovali koordinátora chovu lvů indických, kterým je Neil Dorman ze Zoo Twycross (Velká Británie). Ten zvázil a doporučil nám, jaké další kroky budeme v této věci podnikat.

Ať už bude rozhodnutí koordinátora jakékoli, věříme, že se jednou lvích mláďat v Ostravě dočkáme, ale hlavně, že toto majestátní zvíře bude zachráněno a nezmezí z planety Země.

Sárka Kalousková, pracovnice výukového centra

Oba lvi se narodili v roce 2003, samice Asha v Zoo Eskilstuna (Švédsko), samec Sohan v Zoo Paington (Velká Británie).

Zoo Ostrava pro školy

Zoologická zahrada Ostrava se vedle svého poslání přispívá k zachování biologické rozmanitosti aktivně věnuje vzdělávacím a osvětovým aktivitám. Jednak nabízí řadu výukových programů a soutěží pro děti všech věkových kategorií, jednak organizuje desítky akcí pro širokou veřejnost, a to v průběhu celého roku.

Nové výukové programy

Z pestré nabídky výukových programů představujeme čtyři nové programy:

- **Orlí hrátky** – program pro předškoláky a žáky 1. stupně základních škol hravou formou popisuje projekt Návrat orla skalního do ČR – od vyklubání mláděte z vajíčka po vypuštění do volné přírody
- **Jako ryba ve vodě** – program pro žáky 2. stupně základních škol probíhající u velkých akvárií – ryby pod hladinou, ryby ve volné vodě, ryby na dně, ryby vs. paryby
- **Sloní život** – program pro žáky 2. stupně základních škol osvětluje jak to chodí ve sloní rodině, rekordy slonů, život slonů v zoo
- **„Tady orel“** – program pro žáky středních škol a gymnázií o významu velkých dravců, jejich výskytu a příčinách ohrožení, o projektu „Návrat orla skalního do ČR“

Přehled všech výukových programů najdete na www.zoo-ostrava.cz v sekci „Zoo pro školy“. Zde jsou ke stažení také pracovní listy.

Nová soutěž pro mladší žáky: Velká cena malých zoologů

Již tradičně se v zoo na jaře a na podzim konají soutěže pro žáky 6. – 9. tříd základních škol a tomu odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Zoo Ostrava je pořádá společně s Kruhem přátel zoo už více než 30 let. Dosud však chyběla soutěž, do které by se mohli zapojit i žáci mladší. Zprvu nebylo jisté, zda o novou soutěž bude mezi učiteli i žáky zájem. Ale zkusili jsme to a začátkem září školy oslovili. Reakce byla příznivá – do zkušebního „nultého“ ročníku se přihlásilo 50 družstev ze 17 škol z celého regionu.

Soutěž je určena žákům 4. a 5. tříd a probíhá stejně jako u starších žáků ve dvou kolech. Na rozdíl od čistě vědomostních soutěží pro starší žáky se v této propojují vědomosti s pohybem. Tématem soutěže byl „Les“. Úkolem soutěžících družstev bylo projít trasu vedoucí areálem zoologické zahrady, přičemž na každé křižovatce byla soutěžní otázka s několika možnými odpověďmi. Správná odpověď ukázala družstvu správný směr k další otázce. Navíc na žáky po trase čekala tři stanoviště s praktickými úkoly, např. určování stop zvířat, poznávání hub, rostlin i zvířat. Na základě součtu času, který družstvo strávilo na trati, a trestného času za špatné odpovědi, bylo vyhodnoceno pořadí. Do finále postoupilo pět nejlepších družstev.

Rádi bychom poděkovali všem zúčastněným družstvům a pedagogickému doprovodu za jejich nadšení a dobrovolníkům za pomoc při organizaci soutěže.

Podrobnosti o soutěži naleznete na <http://zoosoutez.blogspot.com/>.

Dana Škorňáková a Jiří Slanina, dobrovolní spolupracovníci zoo

Pomoc gorilám ve volné přírodě

Ostravská zoologická zahrada je zapojena do ojedinělého projektu na záchranu goril ve volné přírodě, který v dubnu letošního roku odstartovala Unie českých a slovenských zoo společně se Zoo Praha. Partnerem projektu je nezisková společnost REMA Systém zabývající se sběrem a likvidací vysloužilých elektrospotřebičů. K této formě pomoci se může velmi jednoduše přidat každý z nás, stačí jen do zoo přinést svůj starý mobilní telefon.

Za každý odevzdaný telefon zaplatí REMA Systém 10 Kč, a podpoří tak projekt na ochranu zvířat ve volné přírodě. Všechny vybrané

Foto Miroslav Bobek

peníze budou použity k vybavení strážců kamerunské biosférické rezervace Dja.

V rezervaci Dja žijí sloni, gorily a další vzácná zvířata, která ohrožují nájezdy pytláků. V rezervaci působí asi 60 strážců, kteří ale bez potřebného vybavení nemohou úspěšně čelit ničivému působení pytláků. Chybí jim spojovací technika, stany, ale třeba také kvalitní boty a oblečení.

Sběr starých mobilních telefonů a jejich recyklace má ještě další aspekt. K výrobě se používají vzácné kovy, které se těží ve střední Africe. Těžba těchto surovin rovněž přispívá k poškozování tamního životního prostředí. Např. při výrobě kondenzátorů do mobilů a dalších zařízení se využívá tantal. Čtyři pětiny světových zásob tohoto prvku se nachází ve východní části Demokratické republiky Kongo, která je domovem řady ohrožených živočišných druhů. Náhlý vzestup prodeje elektronických výrobků po celém světě vedl v posledních letech ke zvýšení cen tantalu a tím i jeho ilegální těžbě. V Kongu se tak ve velkém kácí pralesy, čímž dochází k úbytku životního prostoru zvířat. Recyklací použitých telefonů se tak snižuje poptávka po těžbě tantalu, a zamezí se tak devastaci přírody.

Šárka Kalousková, výukové centrum zoo

Kampaň na ochranu lidoopů

Lidoopi představují základní stavební prvek pralesa. Díky způsobu života pomáhají udržovat strukturu pralesa a jsou důležitými roznašeči semen mnoha rostlinných druhů. Kampaň EAZA na ochranu lidoopů zaměřuje svou pozornost na problémy, jimž tato zvířata čelí, i na naléhavost, s níž musíme jednat. Mezi hlavní cíle kampaně tak patří: zvýšit ochranu životního prostředí a snížit jeho úbytek; omezit lov a obchodování s lidoopy (živými i mrtvými); změnit chování spotřebitelů a snížit tak tlak na lidoopy a jejich životní prostředí a získat finanční podporu pro aktivity na ochranu lidoopů.

Zoo Ostrava se jako každoročně zapojí do kampaně převážně osvětovou činností – téma záchranu lidoopů se promítne do všech významných akcí pro veřejnost (Den Země, Den zvířat, May Day apod.) a navíc se i další rok zapojíme do akce s názvem „Mobilizace v zoo“, jejíž výtěžek bude použit na záchranu goril (viz výše).

Jana Kovářová, výukové centrum zoo

Děkujeme, že nám pomáháte!

Děkujeme všem malým i velkým dárcům, kteří přispívají na chov zvířat a rozvoj naší zoologické zahrady. Vaší pomoci si velmi vážíme!

Seznam sponzorů Zoo Ostrava v období od 30. září 2009 do 30. září 2010

8. ZŠ Čs. Armády 570, Frýdek-Místek • Adamcová Nikola • Albert Martin • ALBI Česká republika, a.s. • Andršová Katarína, Valašské Meziříčí • Auerbach Alois • Auto Heller, s.r.o. • Auto Novotný, s.r.o. • Baláčková Miroslava a František, Ostrava • Baran Pavel, Frýdek-Místek • Baran Pavel, Opava • Bednář David • Beránek Petr a Kaňová Kristýna, Lomná • Berková Zuzana, Ing. Martin Šustr, Brno • Bitalová Martina a Michálka Přemysl, Vyšní Lhoty • Blahutová Lenka, Ostrava • Boháčková Eva, Ostrava • Bosákovci Zoja a Robert, Ostrava • Bulínová Kateřina, Ostrava • Burdíkovic Lucie, Ostrava • Czorniaková Karla • Čendlík Martin, Karviná • Čerevka Zdeněk, Opava • Černá Eva, Broumov • Černá Ivana, Frýdek-Místek • ČS a.s., oddělení cen8310 – Správa pasivních účtů, Nový Jičín • Divadlo Petra Bezruče Ostrava – inscenační tým inscenace DIVOKÁ KACHNA • Dohnalová Adéla a Julie, Ostrava • Doležalová Denisa, Ostrava • Doleželová Judita, Šenov • Domov pro seniory Slezské Humanity o. s., Horní Suchá • Donátková Andrea – Helen Doron Early English • Droščinová Mária, Nový Jičín • Dubští Daniel a Dagmar, Orlová • Dudek Martin, Kozmice • Dvořáková Olga a Nečas Rudolf, Krásné Pole • Fabičkovicová Jana a Smolíkova Olga, Frýdek-Místek • Fantovi Marek a Niké, Ostrava • Farkas Stanislav, Ostrava • Folwarczna Simona • Foto Morava Kopřivnice • Galáš Jan, Ostrava • Globus Ostrava • Gymnázium Hladnovská 35, Ostrava • Gymnázium P. Bezruče, ČSA 517, Frýdek-Místek • Gymnázium Studentská 11, Havířov • Hájková Hana, Ostrava • Hencová Jana, Frýdek-Místek • Heroldovi Gabriela, Václav, Vendula a Pavlína, Petřvald na Moravě • Hitrádio ORION • Hoheisel Tomáš, Slavkov • Horský lanový park Tarzanie • Hozová Eva a Jurečka Roman, Příbor • Hrbáček Tomáš, Vratimov • Hrdličková Lucie, Jeseník • Hřibovi Marie a Jiří, Ostrava • Hrubá Iveta Bc. • Hrubý Pavel, Ostrava • Hůlková Magdaléna, Praha • Chobot Petr, Ostrava • Chuděj Radek, Ostrava • Jablonský Mareček, Hýlov • Janák Vladimír, Ostrava • Janáková Daniela Ing., Ostrava • Janáková Iva a Lukáš, Ostrava • Janečková Silvie, Ostrava • Janik Andrej, Třinec • Janšová Kateřina, Ostrava • Janusová Lenka, Ostrava • Jašíkovi Zuzana a Martin, Ostrava • Jesle, MŠ a ZŠ MONTY Ostrava • Jindová Eliška, Planá nad Lužnicí • Jolana Mičková, Klemš Alešek, Ostrava • Jonderková Martina, Ostrava • Juřicovi Daniel a Michaela, Hranice • Kaluža František • Kanclíř Dalibor, Ostrava • Kapsia David, Bystřice • Karkoškoví Eva, Ivo a Ondra, Ostrava • Kastnerová Eva, Havířov • Kernová Ruth • Kernovi Peter a Tobias, Kravaře • Kleinová Radmila • Kleisová Natálie, Havířov • Klíma Tomáš, Bohumín • Knyblová Radka • Kočí Helena • Köhlerová Soňa a Mičan Jakub, Brušperk • Kolářová Anežka, Havířov • Kolektiv virologie ZÚ Ostrava • Kolektiv zaměstnanců firmy Zvěrokruh • Kolodějovi Jiří a Blažena, Ostrava • Koloničná Renata, Frýdek-Místek • Komerční banka, a.s. • Konarští Šarlota a Boleslav, Orlová • Košák Petr, Ostrava • Košová Julie, Ostrava • Koudela Jaroslav st., Holasovice • Kovalová Tereza, Frýdek-Místek • Kovář Luděk • Kozlovská Svatava, Ostrava-Zábřeh • Kozubová Renáta, Stará Ves nad Ondřejnicí • KR Ostrava, a.s. • Královi Lenka a Petr, Ústí nad Labem • Krejčí Petra • Kresta Alan Ing., Nový Jičín •

Krumpalová Dianka a Mydlarčíková Johanka, Ostrava • Krupová Baruška • Kruťová Milada, Havířov • Krének Drahošlav, Lučina • Křivánek Pavel, Domašov • Kubačka Jiří, Petrovice u Karviné • Kubala Aleš, Ostrava • Kubala Gabriela • Kubovský Tomáš, Havířov • Kučera Martin, Havířov • Kulová Eliška, Ostrava • Kunčická Božena • Kunčická Vanda • Kurkovi Pavla a Jan, Ostrava • Kvitová Markéta, Štramberk • Landiga Petr, Ostrava • Lapiš Petr, Ostrava • Lasotová Iveta, Třinec • Linhartová Lucie, Ostrava • Linhartová Markéta, Ostrava • Lošák Jan, Suchdol nad Odrou • Lošáková Hana, Suchdol nad Odrou • Lupič Fanda Hemerková • Lys Daniel • Makeš Petr Ing., Nováková Mílada, Havířov • Marekta Adam, Ostrava • Mateřská škola Mateřídouška, Frýdek-Místek • Mateřské centrum Šťastné srdce o.s., Český Těšín • Matula Jan a Gargoschová Marta, Kopřivnice • MAYAK Corporation, a.s. • Mazurová Alena, Ostrava • Mechová Evička • Merta Libor • Mičkovský Emil, Ostrava • Michalík Jiří, Orlová • Michlová Kateřina, Petrovice u Karviné • Mikešová Barbora • Mikulcová Petra, Hostašovice • Milata Zdeněk Ing., Ostrava • Mižoch Lukáš, Ostrava • Mocek Martin, Bartošovice • Moravskoslezská obchodní akademie, s.r.o., Petřvald • Mrovcová Monika • MŠ Mozartova 9, Ostrava • MŠ Obecní 698, Albrechtice u Českého Těšína • Mynářová Zuzana, Petřvald • Nadace ČEZ • Nadace OKD • Nedbálková Jana a Veronika, Ostrava • Němcovi Hana a Petr, Ostrava • Noris Czech Republic • Nováková Pavel a Ludmila, Frýdek-Místek • Novobilská Anna, Ostrava • Novomanželé Grobelní • Novotní Živan a Mikuláš, Brno • Nowaková Petra, Dolní Lutyně • Odbor prevence Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje • Oddělení systémové podpory Fakultní nemocnice Ostrava • Odstrčilovi Hana a Radim, Ostrava • OGAR • Ostravak ostrovsky s partyju • Ožana Patrik • Palová Renata • Parta KAO • Pašková Radmila, Frýdek-Místek • Pientková Tatjana, Ostrava • Pietoňovi Danuše a Česlav, Ostrava • Plachá Alena, Ostrava • Platošovi Honza a Danka, Ostrava • Plaví Lucie, Lenka a Milan, Ostrava • Plečbová Jaka • Plisková Darina, Bystřice • Plzeňský Prazdroj, a.s. • Podhajska Věra • Polákoví Anička Vojta, Radka a Vlastimil, Ostrava • Popovič Davídek Michael, Havířov • Pospíšilovi Zuzana, Anna, Marie a Petr, Bílovec • Poštulková Hana, Hlučín • Pracovníci Zákaznického centra společnosti GE MONEY v Ostravě • Profiterm Group, s.r.o. • Quisová Krista • Rašnerová Iveta, Ostrava • Reiskup Jan, Karviná • Revnírné bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna • Rodičovská iniciativa při ZŠ Gajdošova, Ostrava • Rodina Albertova • Rodina Brázdova • Rodina Czorniaková • Rodina Drahotova, Ostrava • Rodina Jaroňových • Rodina Jašova, Ostrava • Rodina Šuráňova, Ostrava • Rodina Vlčkova, Horní Těrlicko • Romanidisovi Honza, Karla a Standa, Dobrá u Frýdku-Místku • Rožnovský Radek, Ostrava • Ruckauf Marek, Ostrava • Řecká obec Ostrava • Salajková Kateřina, Český Těšín • Sedláček Mojmír MUDr., Ostrava • Sekaninová Natálie, Ostrava • Severomoravská plynárenská, a.s. • SCHÄFER SCHOOL, o.s. Zámecké nám. 1255, Frýdek-Místek • Skalíková Sára, Suchdol nad Odrou • Skipala Jan Ing. • Slavíková Anna a Rýc David, Pelhřimov • SOŠ a SOU dopravní, Moravská 2/964,

Ostrava • Spáčilovi Martina, Nikola a Martin • SPŠCH akademika Heyrovského a Gymnázium, Středoškolská 1, Ostrava • SRPŠ, ZŠ Školní 1/814, Havířov • Stachel Vítězslav, Ostrava • Statutární město Opava • Strakoš Petr, Ostrava • Straková Alena, Ostrava • Střední škola, Sýkorova 1, Havířov • Sysala Ivo s rodinou • Šach Petr • Šebesta Jiří, Ostrava • Šíma Bořivoj • Šíma Michal, Ostrava • Šimon Jiří, Česká Třebová • Široká Anička, Ostrava • Široká Johanka, Havířov • Široká Svatava, Komorní Lhotka • Škráček Lucie, Ostrava • Šmíra-Print s.r.o. • Šosták Jan, Ostrava • Šproch Zdeněk, Bílovec • Štanclovi Pavla, Vojtěch a Štěpán, Ostrava • Štefková Věra • Štěpán Filip, Ostrava • Štěpánová Klára, Moravský Krumlov • Tereza Krystynová, Pustá Polom • Tichý Jiří Ing. Bc. • Tokařová Dagmar • Trávníčková Lena, Nový Jičín • Trenčanská Sabina, Třinec • Trykar Miroslav, Ostrava • Trykarová Zuzana, Ostrava • Tureček Petr, Havířov • Turistické centrum Krnov • Urbancová Květa, pekárna "U Anděla", Bahno Štandl • Václavík Libor – LIBROS • Váňová Karla, Frýdek-Místek • Vašíčková Marie • Vedmoř Michal • Vedmořová Iveta • Veverka Jaromír, Brno • Vítkovice Tours, s. r. o. • Vítkovické slévárny, s. r. o. • Volná Soňa, Petřvald u Karviné • Votrubová Hana, Havířov • Vozníková Andrea, Praha • Vykýdalová Hana, Opava • Vzdělávací centrum Morava s.r.o. • Waftcom s.r.o., Ostrava • Waliszewska Nika, Ostrava • web-evolution Ostrava • Wenglorzovi Robert a Lenka, Fryčovice • Wichterlovo gymnázium, Čs. exilu 669, Ostrava • Wolfová Pavla a Prokopius Petr, Opava • YOGI • Zagorová Maruška • zaměstnanci OkinGroup a.s., Ostrava • Zapletalovi, Tobiáš a Sandra, Ostrava • Zdravá školka Ostrava • Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR • Zemanová Eliška, Písek • ZŠ 17. listopadu 1225, Kopřivnice • ZŠ 29. dubna 33, Ostrava • ZŠ a MŠ A. Kučery 20, Ostrava • ZŠ a MŠ Horní Suchá, Těrlická 969/24 • ZŠ a MŠ Mitašova 16, Ostrava • ZŠ a MŠ Občanská 11/76, Havířov • ZŠ a MŠ Ostrčilova 1, Ostrava • ZŠ a MŠ Palkovice 287 • ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím, Nádražní 10, Třinec • ZŠ a MŠ T. G. Masaryka, Ostravská 658/28, Bílovec • ZŠ B. Dvorského 1, Ostrava • ZŠ Březinova 52, Ostrava • ZŠ Čs. Armády 1026, Bohumín • ZŠ Dětská 915, Ostrava • ZŠ Dobrá 860 • ZŠ Chrustova 24, Ostrava • ZŠ Jarošova 33/851, Havířov • ZŠ Jiřího z Poděbrad 3109, Frýdek-Místek • ZŠ K. Pokorného 1382, Ostrava, 4. třída • ZŠ Ke Studánce 1050, Orlová • ZŠ Komenského 668, Ostrava • ZŠ Kpt. Jasioka, Havířov • ZŠ M. Pujmanové 17, Havířov • ZŠ Majakovského 2219, Karviná • ZŠ Mánesova 1, Havířov • ZŠ Moravská 29, Havířov • ZŠ Na Nábřeží, Havířov • ZŠ Petřvaldská 632, Rychvald • ZŠ Prameny, Karviná - Ráj • ZŠ pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s.r.o., Aviatiků 462, Ostrava • ZŠ Slovenská 2936/61, Karviná • ZŠ Sokolovská 11, Oldřichov • ZŠ Sportovní 258, Mořkov • ZŠ Šefíkova 33, Ostrava • ZŠ Školní 1600, Rychvald • ZŠ Školní 246, Petřvald • ZŠ Školní 862, Orlová • ZŠ Školská 432, Karviná • ZŠ T.G.Masaryka, Riegrova 13, Opava • ZŠ Trnkovecká 55, Ostrava • ZŠ U kříže 28, Ostrava • ZŠ U Lesa 713, Karviná • ZŠ Vřesinská 22, Klimkovic • ZŠ Zelená 2, Havířov • ZUŠ B. Smetany, Karviná • Žáci 9.A, ZŠ Slezská 773, Třinec.

MY NA SLONY MYSLÍME!

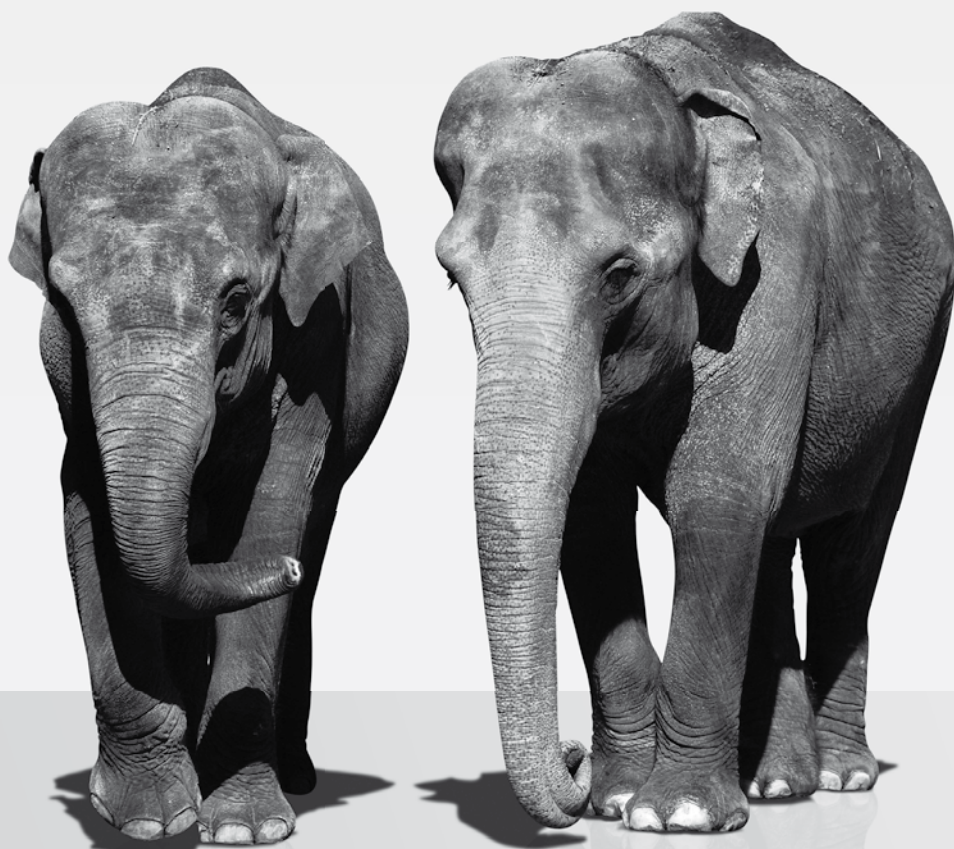
RÁDI JSME POMOHLI PŘIVÉZT SLONY DO OSTRAVY

Slon indický

Jeden ze dvou žijících druhů slonů, blízký příbuzný vyhynulého mamuta. Oproti africkým slonům je výrazně menší, má menší uši a pouze jeden hmatový prstík na chobotu.

Přijďte si prohlédnout slony indické do ostravské ZOO. Budou si Vás pamatovat. Mají totiž skvělou, sloní paměť.

Přejeme Vám radostné Vánoce a mnoho energie po celý rok 2011.

Rok 2010 – Rok otvírání nových expozic v Zoo Ostrava

V průběhu roku 2010 bylo v ostravské zoo dokončeno několik nových staveb za téměř 130 milionů korun, které výraznou měrou přispěly k dalšímu rozvoji areálu. V prostorách Botanického parku vyrostly dvě voliéry pro orly mořské a orly skalní (2 mil. Kč), mimo návštěvnickou část bylo dokončeno technické zázemí dendrologického oddělení (téměř 46 mil. Kč), rozsáhlou rekonstrukcí prošla dětská zoo s domácími zvířaty, která se proměnila v expozici Na statku (14 mil. Kč). Největší letošní stavbou je chovatelský komplex pro medvědy ušaté a hulmany posvátné Čitván (66,5 mil. Kč), jehož součástí je i výběh pro vydry malé a dvě velká sladkovodní akvária s nepálskými rybami.

Téměř veškeré stavby byly financovány z prostředků našeho zřizovatele, statutárního města Ostrava.

Místo malého betonového výběhu mají nyní medvědi k dispozici téměř hektar přírodního prostředí.

Hulmani coby listožravé opice mají k dispozici přirozenou potravu – na zemi i v korunách stromů.

Expoziční komplex pro medvědy ušaté a hulmany posvátné nazvaný Čitván odpovídá přísným nárokům na chov zvířat v moderních zoologických zahradách a nahrazuje zastaralé a chovatelsky naprosto nevyhovující zařízení, která pocházejí z 50. a 60. let minulého století. Nese název nejstaršího národního parku v Nepálu, kde se většina zvířat prezentovaných v nových prostorech také vyskytuje nebo dříve vyskytovala.

Tur domácí – český strakatý

Na statku přibyla k původním obyvatelům další domácí zvířata, z nichž většinu si mohou malí i velcí návštěvníci také pohladit a nakrmit vhodnými granulemi. Vedle oblíbených oveček a koz se jedná o morčata, několik plemen králíků, dvě plemena krav a dvě plemena prasat.

Prase domácí – mangalica